

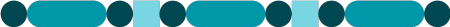

Autism

Utbildningspaketets uppbyggnad

Del 1	Del 2	Del 3
Grundläggande om autism.	Konsekvenser i vardag, skola & arbetsliv	Bemötande & pedagogiska strategier.

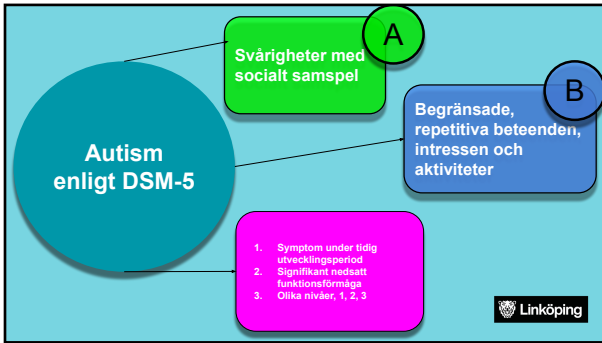

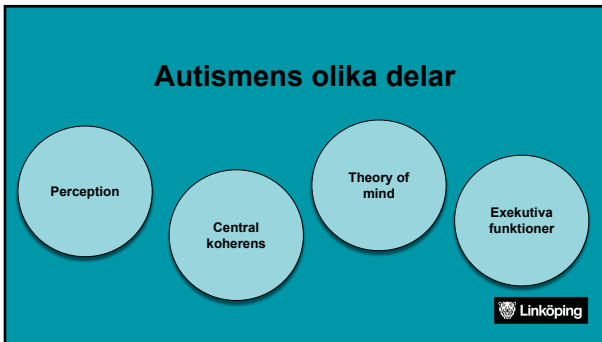
AUTISMSPEKTRUMTILLSTÄND-AST

Autism Spektrum Tillstånd

Perception - hur hjärnan registrerar och bearbetar sinnesintryck

- Svårt att sälla mellan intryck
- syn-hörsel-känsl-smak -doft
- Svårt att ta in information, tappar tråden.
- Stressreaktioner pga överväldigande intryck

[Intrycksallergi](#)

Central koherens - hur hjärnan samordnar information och tolkar sammanhang

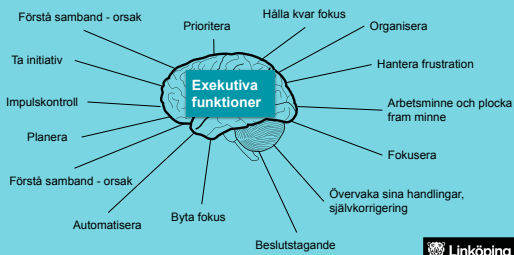
- Tar energi att lägga ihop delar till en helhet.
- Varje situation blir som en helt ny upplevelse.
- Kan uppfattas långsam.
- Kan fastna vid ovidkommande detalj.

Theory of mind - förmågan att förstå andra inifrån och sig själv utifrån

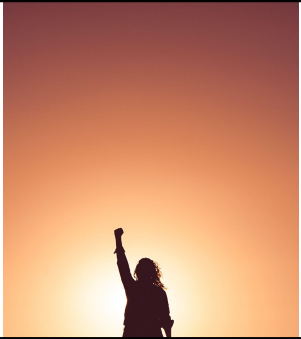

Exekutiva funktioner

Styrkor vid Autism

- Ärlighet
- Noggrannhet
- Lojalitet
- Förmåga att uppfatta detaljer
- Lojalitet
- Starkt rättspatos

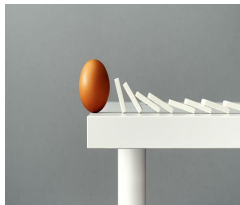
Kvinnor med autism

- Andra symptom
- Forskning fokuserat på män
- Svårare att upptäcka-bättre på att dölja sina svårigheter.
- Riskfaktorer

"Det ser ut som att de är sociala men det är de inte" (Lorna Wing)

Konsekvenser i vardag, skola och arbetsliv

Vardag

Kommunikation

Boende och vardagsaktiviteter

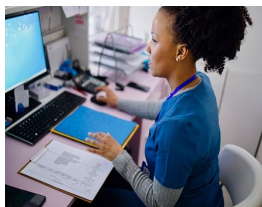

Studier

- Anpassad studiegång
- Stöd i studieteknik
- Anteckningsstöd
- Inläst kurslitteratur/Talböcker
- Stöd i att uppfatta & förstå uppgifter
- Visuell information är bättre än muntlig information
- Ljud, ljus och intryckskänslighet vilket påverkar koncentration

Arbete

Bemötande

- Synlig agenda
- Förklara kort och konkret
- Visuellt stöd/bilder
- Ställ konkreta frågor, undvik öppna frågor
- Förbered elev innan möten och lektioner

(Socialstyrelsen, 2019)

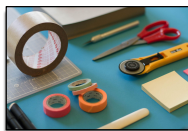
- Invänta svar
- Sammanfatta kort det du uppfattat
- Be eleven återge viktiga punkter
- Presentera uppgifter om datum, tid, plats etc i punktform
- Skicka gärna påminnelser
- Kräv inte ögonkontakt

Pedagogiska strategier/verktyg i undervisningen

"Hänsyn ska tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen"

(Läroplanen för vuxenutbildning, 2017)

Upplägg/verktyg som underlättar (för ALLA)

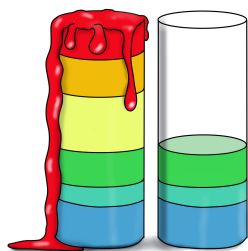
- Påminn elever om att vikten av kognitiva mikropauser/pauser
- [Aktiva pauser](#): studier visar att fysisk aktivitet direkt leder till snabbare kognition
- Mindfulness vid upplevd psykisk ohälsa
- Keps, huva och hörlurar

Kognitiv neurovetenskap i skolan

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2-1304738/FULLTEXT01.pdf>

Stressbägare

Energinivå

Psykisk och kognitiv energi

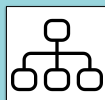

Placering i klassrum (krav och tankeenergi lyfts bort).

Lägga upp lektionerna utifrån erfarenheter och intressen från eleverna- skapar motivation & KASAM.

Automatisera så strukturen ser likadan ut i alla kurser/på lärpplattformen/klassrum, det skapar ett lugn från början. Tänk gärna även över hur lång en lektion behöver vara

Anpassa texter i kortare partier: innehåller bilder, filmklipp etc.

Möjlighet att lyssna på texter.

[Intryckssanera](#) -lärpplattformen eller i klassrummet.

Visuellt stöd - en del lär sig bättre av att se film, inspelade lektioner, visuellt stöd i klassrum/lärplattform, bildstöd, punktform.

Stöd i att initiera och att påbörja uppgifter.

Ge instruktioner muntligt samt skriftligt. Gärna i punktform.

Ge en variation i uppgifter på lärpplattformen och i klassrummet. (använd stationer i klassrummet)

Exempel på fler praktiska Verktyg

- [Schema](#) för tydliggörande av uppgifter eller klassrumsundervisning i färgkodning
- [Bildstöd](#) - finns inprint inom kommunen, bildstöd.se och papunet.
- Time-timer, [tomato-timer](#) i klassrum eller lärpplattform vid fysisk/digital handledning
- [Inläsningsstjänst](#), inspelade lektioner, lektionsmaterial i förväg (hand-outs)
- [Binogi](#)

Tydliggörande pedagogik

Samverka

- Konsultera studieteamet
- Finns en värdkontakt att involvera?
- Se över studieplanering
- Stöd i initiativ

Reflektion i grupp

- Hur kan du som lärare på ett bättre sätt inkludera personer med Autism och dra nytta av individens styrkor?
- Hur kan man anpassa för en elev med autism, vad är tydlighet för dig som lärare?

Jennie Lilliedahl
Arbets terapeut

Tack för oss

Anna Skärnell
Specialpedagog

studieteam.vux@utb.linköping.se

Del 1
Grundläggande om autism

Del 2
Konsekvenser i vardag, skola & arbetsliv

Del 3

Bemötande & pedagogiska strategier.

Referenser

Studie- och yrkesvägledning vid neuropsykiatriska funktionsnedsättningar - en kunskapsöversikt och rekommenderad praxis
Sven Bölte, Martina Jonsson & Allan Föörings. Rapport 2022:1

Svenny Kopp <https://attention.se/2021/11/26/pionjaren-svenny-kopp-synliggor-flickors-specialintressen/> : hämtad 23/127
<https://helenasciklar.se/medmanskligt/kognitiva-formagor/>

Svenny Kopp Linköping, 2018
<https://urpsy.se/program/209879-ur-samtiden-flickor-och-kvinnor-med-autism-flickor-med-autism-del-1>
<https://urpsy.se/program/209879-ur-samtiden-flickor-och-kvinnor-med-autism-flickor-med-autism-del-2>

Underlätta för personer med autism i möten med socialtjänsten (Socialstyrelsen, 2019)

Autism och ADHD i skolan. Anna Sjölund, Cassa Jahn, Ann Lindgren och Malin Reuterswärd
1177 <https://www.1177.se/Ordguideland/bokdomar-bevandharna-och-nyer/neuropsykiatriska-funktionsnedsattningar/autism/> hämtad 23/127

Lina Liman, föreläsning Linköping, 2023

Ortiz & Sjölund. (2015). *Motiverande samtal vid autism och adhd*. Stockholm: Natur och kultur.

Sjölund, Jahn, Lindgren och Reuterswärd. (2017). *Autism och ADHD i skolan*. Stockholm: Natur och kultur.